

ARVUSTUS

Within Temptation, „Resist“

Within Temptation on kahtlemata Hollandi rokkmuusika lipulaev – igast otsast väga võimas ja lausa novaatorlik bänd. Selle asutasid võrratu laulja Sharon Den Adel ja kitarrist Robert Westerholt tegelikult juba 1996. aastal. Laias laastus viljeldakse samalaadset muusikat nagu maailmalaiuselt ehk natuke tuntum Nightwish ja After Forever.

Within Temptationi puhul kohtub sümfooniline metall gootikaga, kuid nende mõningate eelnevate albumi põhjal otsustades oli seda gootikat tegelikult vähemaks jäänud ja pigem hoopis kergemat joont sisse toodud.

Pärast viieaastatagust vahet tegi Within Temptation impulsiivse studioalbumiga „Hydra“ (2014) märkimisväärse täispöörde. Tuli tagasi hoopistükki raskemana, jõulisemana, süngemate toonidega, ilmselge uuenduskuuri läbinuna. Kas see kõik aga ongi tegelikult nii paeluv, nii vajalik? Vahest tervitavad seda muutust vaid grupi aastatetaguse loomingu austajad, need, kes senini mastaapset albumit „Mother Earth“ kiidavad?

„Resist“ on Within Temptationi seitsmes studioalbum, mis tegelikult pidi ilmuma juba detsembris, kuid produtseerimisprobleemide tõttu tuli välja alles veebruaris esimesel päeval. Selle lindistused muide tehti aastatel 2017–2018.

Kohe kindlasti ei ole värske materjal kuigi kommertslik ega kergestihaarata, vaid just selline üldjuhul tume, ründav, raskekoeline, harjumatu. Tegelikult ainuke tõeline maiuspala, mis paugupealt meeldima hakkab, on „Mercy Mirror“, mis eraldi võttes absoluutselt täispalle vääril! Just särtsaka ja kaasakiskuva rütmi tõttu vääril esiletõstmist ka laul hullust maailmast – „Mad World“.

Samas on albumilt singlitenä väljaõigatud tervelt viis lugu. Esmalt „The Reckoning“, kus teeb kaasa Papa Roachi laulja Jacoby Shaddix ja teisena „Raise Your Banner“, kus täiendava tegijana In Flamesi Anders Friden. Muide, albumilt leiab veel kolmandagi külalisesineja – Jasper Steverlincki (Arid), kes annab oma panuse loos „Firelight“.

Ülo Külm

Primadonna katusel...

18. veebruaril saanuks Rahvuskooper Estonia endine solist Silvia Urb 95. aastaseks. Teeme primadonna mälestuseks tagasivaate põnevatele seikadele tema elus.

Marvi Taggo

Silvia Urb on olnud laval lõbus lesk, bajadeer, veetlev leedi ja Stella Polaris. Kandnud kõrgeid soenguid ja paabulin-nusulgi.

Silvia Urbi ja Georg Otsa võidukäik oli (55 aastat tagasi!) 1964. aastal „Bajadeeriga“ Leningradis. Väljamüüdud majad, rahvas braavotas, eesriie läks muudkui kinni-lahti ja karjuti: „Silva! Silva! Georg! Georg!“ „Kuid kõik see vaikuti Eestis maha ja meie esinemist ei kajastanud ükski ajaleht,“ on Silvia Urb möödunud meenutades rääkinud.

Lapsepõlvest

Silvia Urb on sündinud 18. veebruaril 1924. aastal Võrus ning veetnud lapsepõlvesuved vanaisa talus. Tüdruk kehtitas lambaid ja jorises samal ajal laulda. Silvia isa Johan-nes Urb oli kingsepp. Sellest siis ka tütre nõrkus ilusate jalanõude vastu. Eriti lavakingade vastu, mida Silvia on püüdnud ise endale ka kujundada.

Mõtet lauljaks saada Silvia polnud. Veidi vanemana käidi sõbrannaga kinofilmis „Maipäevad“ vaatamas, kus laulsid Jeanette MacDonald ja Nelson Eddy. Kõik „Rose Marie“ laulud olid tüdrukul inglise keeles peas, kuigi ta polnud sõnagi seda keelt õppinud.

„Siis polnud ju raadiot ja grammofooniplaadilt ei tulnud muud, kui „Mets mühiseb ja kägu kukub“. Isa tegeles spordiga, kuni võttis naise. Pärast rääkis, et tippspordiga ei saa tegeleda peremurede kõrvalt. Nii et minu lapsepõlv möödus jõumehi vahetides. Isal oli suur nahkalbum, mille oli au-tasuks saanud. Selles olid fotod Lurichist ja teistest kangetest meestest. Minu eriline armastus oli Kristjan Palusalu,“ on Silvia Urb lapsepõlveaegadest rääkinud.

Estonias pole ta „Silvat“ kunagi laulnud. „Sel ajal seda operetti lihtsalt ei mängitud. Isa laulis lugusid „Silvast“ ja tahtis mullegi Silva nimeks panna. Pandi siiski Silvia. Aga teatris kutsuti ikka Silvaks. Kui Tallinna varietee avati laulsime koos Harri Vasaraga seal küll duette „Silvast“. Mäletan, mul oli seljas helerohe-line kleit ja suled peas,“ on primadonna meenutanud.

Silvia töötas kõigepealt Tartus Toomemäel esimese nõukogudeaegse kliiniku registratuuris, kus pidi aeg-ajalt ka surmatunnistusi välja kir-

Silvia Urb, Endel Pärn ja Hugo Malmsten 1963. aastal muusikalis „Minu veetlev leedi“.

Foto: Rahvuskooper Estonia arhiiv

jutama. Hiljem läks ametisse vesiravisse, kus töötas kuulus kilpnäärmeaerist Pashkov.

Kaarel Irdil oli Vanemuisesse koorilauljaid vaja. Silvia proovis ja võetigi vastu. Neiu teatas siis doktor Pashkovile, et läheb nüüd hoopis teatrisse laulma. Teenakas arst kaotas kannatuse ja kukkus torisema: „Teatrisse!? Enne õpi ja siis mine laulma!“

Silvia õppis laulmist Tartu muusikakoolist. Neljandal kursusel tehti talle ettepanek minna konservatooriumi. Eelduseks oli see, et neiu leitakse hiljem koht, kus ta hakkab pärast kooli lõpetamist tööle.

„Olin siis juba konservatooriumi lõpetanud, kui vändati esimest muusikafilmi „Kui saabub õhtu“. Laulsin seal koos Veera Neelusega „Midrilindu“. Äkki tuli Udo Väljaots, kes oli tollal Vanemuise lavastaja ja ütles: „Lõpetasite konservatooriumi, ehk tulete Vanemuisesse tööle?“ Ütlesin, et kahjuks ei saa, kuna mind suunati raadiokoori. Aga kodus oli juba kiri, milles kutsuti hoopis Estonia teatrisse,“ on primadonna rääkinud.

Silvia oli neile juba riigiek-samil silma jäänud. „Mõtlesin siis naljaga pooleks, et parem olla Estonia parimate kõrval kui Vanemuises kõige parem,“ selgitas ta toonast ot-sust.

Katuselood

Urbide peres voolab artisti-veri juba kolm põlvkonda järjest. Ühes „Pealtnägija“ saates oli Silvia endistel kolleegidel Estonia teatrist huvipakkuv jälgida intervjuud Urbide noorema põlvkonna esindaja

Tom Olaf Urbiga, kes on rääp-parina tuntud nime all Reket. Tom Olaf on Silvia vennapo-ja Toomase poeg, kelle ema Viire Valdmaa on draama-teatri näitleja.

Tom Olafi isa näitleja Toomas Urb ja onu Tarmo Urb on tuntud lauljad. Ja kui raadios on kuulda kahehääline laul, on teada, et need on vennad Urbid. Aga vanal heal ajal olid Toomase ja Tarmo Urbi kontserdid pilgeni läbi müüdud ja publikumi hulgas istus alailma mustas sametis ka nende tädi, lauljanna Silvia Urb.

Rääpar Tom Olaf elab kesklinnas Tina tänaval, oma tädi endises korteris. „Pealtnägija“ intervjuu Tom Olafiga toimus kodumaja katusel. Poisipõnnina aitas Tom Olaf vanatädil katusel lund maha rookida. Eks ka see „rändav“ muusikapisik võis just vanatädilt pärineda.

Endine primadonna Silvia Urb ei istunud sugugi eakohaselt tugitoolis, vaid käis veel 90aastaselt katusel. Sõi varajasi võilille lehti ja õisi ning elas aktiivset elu. Mida ta seal katusel käis? „Eks ikka asja pärast, ikka asja pärast,“ selgitas proua toona estoonlyastele, kes teda 90. juubeli puhul õnnitlema läksid.

„Kes teine neid heinatutte katusekivide vahelt ikka ära kitkub, mis kevadel ja suvel välja vahivad. Pealegi on katusele täielik ülevaate linnale ja sealt paistab meri ka ära,“ lisas Silvia Urb.

Endine operetipriima on kogu aeg Tina tänav katusel käinud ega teinud sellest ka eakana numbrit. Passi nähtavasti ei vaadanud ja ID kaarti hästi ei näinud, ütles ainult, et

seal olevat kõik ju kirbukirjas. Kas Silvia käis katusel akna kaudu? „Meie majas käiak-se ikka uksest, mitte aknast,“ sähvas Silvia kolleegidele.

Omal ajal olid Tina tänav 13 majas loomeinimeste korterid. Seal elasid lavastaja Sulev Nõmmik, tantsijanna Elga Rips, operetiartist Harri Vasar, pianist Evi Ross, loodusemees Fred Jüssi ja teised kultuuritegelased. Proua Urb elas maja viiendal ehk viimasel korrusel, kust katusele viib veel mituteist trepiastet. „Käin need astmed ruttu läbi,“ naeris proua ja jutustas hoogsalt edasi, „mõned aastad tagasi ajasin katusele ka lund, siis jäi aga jalg haigeks. Mis sellest enam rääkida – tantsida ei saa ja kõik.“

Ükskord kuulnud proua, et katus kahtlaselt koliseb ja jooksis vaatama – Sulev Nõmmiku tütar Tiia-Mai oli siis veel väike ja hüppas hops-hops katusel üle ventilatsioonitorude. Silvia-tädi püüdis teda ettevaatlikult sealt ära kutsuda, et kukub veel katusele alla. Pärast võttis tüdruku läbi: „Kui tahad tsirkuseartistiks saada, harjuta mujal!“

Kümmekond aastat tagasi rääkis pianist Evi Rossi tütar, endine Kuku raadio toimetaja Kadi Veldi Tina tänav elanike kommentest: „Hommikul marssis Silvia sisse, pani käed puusa ja hüüdis: „Mis siin toimub!“ Tädi Silvia oli minu meelest võrratu. Ta võis olla näiteks terve päeva öösärgis, aga küüned pidid olema lakitud ja huuled punased. See oli esimene asi, millega hommi-ku alustas, muidu oli tal tunne, et on alasti.“

Reisikorraldaja
Rändteo reisirid 2019. a.
Vaata täpsemalt reisiride
kohta meie kodulehelt:
www.randtigu.ee

Algusega Tallinnast

NB! Kõikidel reisiridel on sissepääsupiletid, ekskursioonid ja söögid hinnas!

25. aprill Kuimetsa karstiaala, Mahtra sõja mälestuspaigad. Hind 29 eurot.

16. mai Arvo Pärdi keskus - Keila-joa park. Hind 27 eurot.

8. juuni Rakvere Kreisilaat - kodukohvikud ja Arabia bazaar hind 21 eurot

12. juuni Kreisilinn Rakvere - Keskaegne seiklus linnuses, linnaekskursioon (kirikud, tark maja), Mödriku mõis 28 eurot.

14. juuni Klaasipealinn - Purku huumorimuuseum - Järvakandi Klaasimuuseum - Mukri raba - Kehtna mõisapark. Hind 32 eurot.

15. juuni Mädaapea mõisa pojeingipäev, Mödriku mõis, Arkna mõis juustu degusteerimisega. Hind 40 eurot.

16. juuni Lahemaa varjatud aarded - Nõmmeveski ja Vasaristi juga, Tammispea hiidrahn, Jaanioja käsitöötalu. Hind 33 eurot.

17. - 21. september Leedu loodus, kultuur ja maitset - laevaretk Nemunase deltas, lindude röntgastamiskeskus, Šilute, kulinaarset pärandit tutvustav koolitus, Nida poolsaar, Klaipeda. Hind 363 eurot.

Algusega Rakverest

10. juuni Ida-Virumaa - Kotka matkarada - lisaku vaatetorn, kirikus ja muuseum - Illuka mõis - Vasknarva klooster - Kuremäe klooster. Hind 39 eurot.

20. juuni Klaasipealinn - Purku huumorimuuseum - Järvakandi Klaasimuuseum - Mukri raba - Kehtna mõisapark. Hind 41 eurot

26-28. juuni Leedu loodus ja maitset. Palanga - laevasõit Nemunase deltas, lindude röntgastamiskeskus, Ida-Preisimaa linn Šilute - Klaipeda. Hind 210 eurot.

4. juuli Keila-joa loss - Kõltu mõis - Arvo Pärdi keskus, Suurupi tuletornid. Hind 58 eurot.

12. juuli Maarjamäe ajalookeskus - Viimsi Vabaõhumuuseum - Laidoneri muuseum. Hind 47 eurot.

16. juuli Motospordimuuseum - Nurga puukool - Laitse loss ja graniitvilla. Hind 58 eurot.

19. - 21. juuli Ruhn - ekskursioon jalgsi ja kastiautoga, filmide vaatamine. Hind pensionäridele 179, täishind 189 eurot.

30. - 31. juuli Rundale loss - Bauska - Jelgava - Mežotne palee. Hind 150 eurot.

6. august Võrumaa - Pokumaa - Võru linn - Suure Munamäe vaatetorn - Rogosi mõis. Hind 53 eurot.

28. august Piirisaar ekskursiooni Piirisaarel, sööme lõunat, hind 49 eurot

Kontakt: 53980543, lea.kivipold@gmail.com